

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 13/25
26.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца "Raiffeisen bank" а.д. Београд, Булевар Зорана Ђинђића бр. 64А, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, Грчкошколска бр. 1, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Игор Стојичић, адвокат из Београда, Страхињића Бана бр. 52В, ради дуга, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 4055/20 од 8.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 26.2.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 4055/20 од 8.10.2024. године, у делу става другог изреке, којим је обавезан тужени АА да тужиоцу "Raiffeisen bank" а.д. Београд исплати износ од 4.491,40 евра у динарској противвредности по продајном курсу за девизе "Raiffeisen bank" на дан исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 4055/20 од 8.10.2024. године, у преосталом делу става другог изреке, тако што се обавезује тужени АА да тужиоцу "Raiffesen bank" а.д. Београд на износ од 4.491,40 евра исплати камату и то: за период од 1.5.2007. године до 24.12.2012. године по стопи коју прописује Европска централна банка, а за период од 25.12.2012. године до исплате законску затезну камату према Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по продајном курсу за девизе "Raiffesen banke" на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 4055/20 од 8.10.2024. године, тако што се обавезује тужени АА да тужиоцу "Raiffeisen bank" а.д. Београд накнади трошкове парничног поступка у износу 90.301,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршност пресуде па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, укинута је решење о извршењу Четвртог општинског суда у Београду Ив. бр. 12042/07 од 4.1.2008. године, у целисти. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 4.491,40 евра, у динарској противвредности по продајном курсу за девизе "Raiffeisen banke" на дан исплате, са законском затезном каматом од 1.5.2007. године до исплате, а ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тражена исплата износа до још 190,65 евра, са законском затезном каматом од 1.5.2007. године до исплате. Ставом четвртим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износ од 131.251,39 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући исту у ставовима другом и четвртм изреке, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде применом одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба из тачке 12 истог члана, на коју се неосновано указује жалбом туженог, с обзиром на то да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је пред Четвртим општинским суда у Београду покренуо извршни поступак против туженог, као извршног дужника, а ради наплате дуга из Уговора о кредиту бр. ... од 31.5.2006. године. У том поступку је донето решење о извршењу Ив 12042/07 од 4.1.2008. године, којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 4.682,05 евра у динарској противвредности по продајном курсу тужиоца на дан плаћања, са законском затезном каматом у динарској противвредности од 1.5.2007. године до исплате. По приговору туженог, наведено решење је стављено ван снаге у одређујућем делу, а поступак је настављен као поводом приговора против платног налога. У даљем току поступка утврђено је да су тужилац и тужени били у облигационо-правном односу по основу Уговора о кредиту бр. ... од 31.5.2006. године, на основу кога је туженом одобрен наменски потрошачки кредит у износу од 530.000,00 ЦСД за куповину половног аутомобила, уз учешћем туженог од 20% односно 106.000,00 ЦСД, тако да је висина кредита која је пренета у отплату износила 424.000,00 ЦСД, што по продајном курсу банке за девизе на дан закључења уговора износи 4.775,99 евра. Кредит је одобрен на рок од 60 месеци и предвиђена је отплата кроз месечне ануитете у динарској противвредности, обрачунате по продајном курсу банке за девизе на дан уплате. Уговор о кредиту је раскинут дана 30.4.2007. године, када је кредит у целисти проглашен доспелим. Дуговање туженог по наведеном уговору о кредиту на дан 30.4.2007. године износи 4.491,40 евра, а што је утврђено из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а применом одредби чл. 262 став 1 и 1065 Закона о облигационим односима, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев делимично основан, имајући у виду да стање дуга туженог по уговору о кредиту на дан 30.4.2007. године износи 4.491,40 евра, па је обавезао туженог да тужиоцу исплати наведени износ, са законском затезном каматом почев од 1.5.2007.

године, у сислу одредбе члана 277 и 324 ЗОО. Првостепени суд је из разлога целисходности, а применом одредбе члана 460 ЗПП-а укинуо у целости решење о извршењу, а ценећи истакнути приговор застарелости потраживања, закључио је да је исти неоснован, с обзиром на то да потраживања по основу уговора о кредиту, у смислу одредбе члана 371 Закона о облигационим односима, застаревају у општем року застарелости од 10 година. Како је предметни кредит проглашен доспелим 30.4.2007. године, то наведени рок застарелости није протекао до 5.10.2007. године, када је поднет предлог за извршење, а када је у смислу одредбе члана 387 Закона о облигационим односима дошло до прекида застарелости. Одлуку о трошковима поступка првостепени суд је донео применом одредби чл. 150, 151, 153, 154 и 163 ЗПП. На досуђене трошкове поступка тужиоцу је призната и законска затезна камата у смислу одредби члана 277 и 324 ЗОО.

Полазећи од наведеног правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које се ни наводима жалбе не доводи у сумњу, правилно је првостепени донео побијану одлуку у потврђујућем делу, а разлози које је дао за своју одлуку су јасни и довољни и прихвата их и овај суд као релевантне.

Наиме, одредбом члана 17 став 1 Закона о облигационим односима, прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење, а одредбом члана 262 став 1 наведеног Закона, даље је прописано да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи.

У конкретном случају, из изведених доказа несумњиво произлази да су тужилац и тужени били у облигационо-правном односу по основу Уговора о кредиту од 31.5.2006. године, на основу кога је туженом одобрен наменски потрошачки кредит у износу од 530.000,00 ЦСД. Овај уговор је раскинут дана 30.4.2007. године, када је кредит у целости проглашен доспелим, а дуговање туженог на дан 30.4.2007. године износи 4.491,40 евра, што је суд утврдио из налаза и мишљења вештака економске струке који је у целости прихватио, а тужени овај налаз није оспорио, нити побио.

Без утицаја на правилност побијане одлуке су жалбени наводи туженог којима се указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право када га је обавезао да износ дуга исплати у валути евро. Ово стога што је предметним уговором туженом одобрен наменски потрошачки кредит у динарима, али са валутном клаузулом у еврима, која је била допуштена прописима о девизном пословању и по којој су се месечне рате и укупан износ дуга обрачунавали по курсу евра на дан исплате. Сходно томе, тужени се обавезао да тужиоцу отплату кредита врши у динарској противредности по продајном курсу тужиоца за девизе евро на дан уплате, па како је из налаза и мишљења судског вештака утврђено да дуг туженог на дан 30.4.2007. године, када је уговор о кредиту раскинут и потраживање у целости доспело, износи 4.491,40 евра, то је правилно првостепени суд обавезао туженог да наведени износ исплати у динарској противредности по продајном курсу за девизе тужиоца на дан исплате. Ово имајући у виду одредбу члана 395 Закона о облигационим односима и уговорени начин исплате, као и чињеницу да су странке уговориле исту врсту курса за обрачун међусобних обавеза.

Првостепени суд је правилно утврдио и да потраживање тужиоца није застарело, о чему је дао довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд, тако да су неосновани наводи жалбе туженог да је у погледу застарелости потраживања првостепени суд погрешно применио материјално право. Наиме, на банкарске уговоре о кредиту примењује се општи рок застарелости од 10 година, у смислу одредбе члана 371 Закона

о облигационим односима, па како је предметни кредит проглашен доспелим дана 30.4.2007. године, а предлог за извршење поднет 5.10.2007. године, чиме је дошло до прекида застарелости, то је правилна оцена првостепеног суда да потраживање тужиоца није застарело. Након што је застарелост прекинута подношењем предлога за извршење, рокови поступања суда у даљем току поступка не могу бити од утицаја, нити се могу рачунати у рок застарелости потраживања који је престао да тече поверљивом радњом предузетом против дужника пред судом.

Са изложеног, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом туженог указује, да је одлука првостепеног суда у погледу камате на досуђени износ главног дуга заснована на погрешној примени материјалног права, а о чему другостепени суд води рачуна и по службеној дужности сходно члану 386 став 3 у вези са чланом 376 Закона о парничном поступку.

Наиме, Закон о висини стопе затезне камате ("Сл.лист СРЈ" бр.9/2001) који је био на снази у време када је уговор о кредиту раскинут, примењивао се само на плаћања у домаћој валути, све до доношења Закона о затезној камати ("Службени гласник РС", бр. 119/2012), који је ступио на снагу 25.12.2012. године. Одредбом члана 2 овог Закона, прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе, поред главнице, дугује и затезну камату на износ дуга до дана исплате и то по стопи утврђеној овим законом. Чланом 4 став 1 истог закона је прописано да се стопа затезне камате, из члана 2 овог закона, на износ дуга који гласи на евре утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операција за рефинансирање увећане за осам процентних поена.

Имајући у виду наведено, те како прописи Републике Србије до 24.12.2012. године нису предвиђали начин обрачуна камате на износ валуте еуро, то првостепени суд није могао тужиоцу досудити законску затезну камату за читав период доцње. По становишту Апелационог суда, за период пре ступања на снагу Закона о затезној камати, односно за период од 1.5.2007. године до 24.12.2012. године, на досуђени износ главног дуга у еврима тужиоцу припада камата по стопи Европске централне банке, као централне институције Европске уније, с обзиром на надлежности Европске централне банке у формирању и имплементирању европске монетарне политике и управљању операцијама међународне размене. Након ступања на снагу Закона о затезној камати ("Службени гласник РС", бр. 119/2012) од 25.12.2012. године, тужиоцу припада право на законску затезну камату према одредбама чл. 2 и 4 Закона о затезној камати, до исплате, а све у динарској противвредности по продајном курсу Raiffeisen banke a.d Београд на дан исплате, сходно одредби члана 395 Закона о облигационим односима.

Из изложених разлога, применом члана 394 тачка 4 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Такође, основано се жалбом туженог оспорава одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом изреке пресуде, јер је иста донета погрешном применом материјалног права.

Наиме, одредбом члана 153 став 1 ЗПП, прописано је да странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове, а одредбом чл. 154 став 1 истог закона прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице.

Имајући у виду цитиране одредбе, а ценећи успех тужиоца у спору, Апелациони суд сматра да тужиоцу припадају трошкови на име заступања од стране пуномоћника адвоката и то: на име приступа пуномоћника на једно одржано рочиште у износу од 18.000,00 динара, за приступ пуномоћника на једно неодржано рочиште у износу од 11.250,00 динара, на име трошкова вештачења у износу од 30.000,00 динара, трошкови извршног поступка у износу од 14.000,00 динара и трошкови судске таксе на првостепену одлуку у износу од 17.051,00 динара, што све укупно износи 90.301,00 динара. Тужиоцу не припадају трошкови за састав једног поднеска од 23.2.2024. године, имајући у виду да се не ради о образложеном поднеску и да исти није био нужан, као ни трошкови за приступ пуномоћника на одржано рочиште од 5.2.2024. године, с обзиром на то да је рочиште одложено на терет тужилачке стране без обзира на успех у спору. Тужиоцу, такође, не припадају трошкови у висини ПДВ-а, имајући у виду да, према стању у списима, пуномоћник тужиоца није доставио рачун о плаћању ПДВ-а сходно одредби члана 42 став 4 Закона о порезу на додату вредност, из ког разлога му се не може признати овај трошак.

На основу изнетог, а применом одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Имајући у виду да је тужени успео у другостепеном поступку само у незнатном делу, одлучено је као у ставу четвртном изреке ове пресуде, применом одредбе члана 165 став 1 ЗПП.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић